

Talousarvioaloite TAA 54/2024 vp

Hanna Kosonen kesk ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä nuorten kesätoiminnan ja kesätyömahdollisuuksien lisäämiseksi liikunnan aluejärjestöille ja urheiluseuroille (2 400 000 euroa)

Eduskunnalle

Nuorten kesätoiminnan ja kesätyömahdollisuuksien lisäämiseksi 15 liikunnan aluejärjestöä tuki nuorten toimintaa järjestävien kesätyöntekijöiden lyhytaikaista palkkaamista liikunta- ja urheiluseuroihin ajalle 1.4.—30.9.2023. Tuen myönsi jaettavaksi opetus- ja kulttuuriministeriö. Nuoreksi määriteltiin tässä tukihaussa 15—29-vuotiaat. Seurat hakivat kesätyöllistämisen tukea omalta aluejärjestöltään. Avustusta voitiin käyttää seuroissa ainoastaan palkattavien työntekijöiden palkoista tai palkkioista aiheutuviin kuluihin. Avustusta ei voitu käyttää lisäpalkan tai -palkkion maksamiseen järjestön koko- tai osa-aikaiselle, palvelussuhteessa jo olevalle työntekijälle eikä hankintoihin tai muihin vastaaviin kuluihin. Avustuksella voitiin kattaa henkilön palkka- tai palkkiokuluista enintään 700 euron osuus/henkilö sisältäen sivukulut.

Liikunnan aluejärjestöt linjasivat liittyen opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeisiin, että lähtökohta on, että työllistetään nuori kahdeksi viikoksi, 5—6 tuntia/työpäivä, maksimissaan 30 tuntia/viikko, mutta tuki voidaan jakaa myös pidemmälle ajalle huolehtien kuitenkin, että 50-60 työtuntia täytyy ajalla 1.4.—30.9.2023. Lisäksi rajoitettiin määrää, kuinka monta avustusta yksi seura voi hakea. Siitä huolimatta kaikille hakeneille seuroille ei voitu myöntää avustusta, vaikka avustusehdot olisivat täyttyneet, koska avustusmääräraha ei riittänyt jaettavaksi kaikille hakeneille.

Avustusta hakeneita seuroja oli joka puolelta Suomea, eri kokoisista kunnista ja kaupungeista sekä ruotsin- ja suomenkielisiltä alueilta. Pohjoisin avustusta saanut seura löytyy Inarin Sevettijärveltä ja eteläisin Hangosta. Läntisin tukea saanut seura löytyy Bergön saarelta Korsnäsistä ja itäisin Ilomantsista. Kesätyöavustuksen hakijoina oli myös useita seuroja, joilla ei ollut aikaisemmin ollut palkattuja työntekijöitä.

Moni tukea saanut seura toimi ensimmäistä kertaa työnantajana, eikä työntekijän palkkaus olisi ollut mahdollista ilman rahallista tukea tai aluejärjestöstä saatuja neuvoja ja työnantajuutta tukevaa koulutusta. Seuratoimijoiden hallinnon osaamisen lisääminen vahvasti kokonaisuudessaan kaikkien avustusta saaneiden seurojen toimintaa ja elinvoimaa. Kesätyöllistämisen avustus kohdistui lisäksi moniin seuroihin, jotka eivät ole aikaisemmin saaneet tai hakeneet ulkopuolista hankerahoitusta toimintaansa. Hanke koettiin seuroissa matalan kynnyksen palkkausmetodin, ja saatu rahoitus alensi merkittävästi palkkauspäätöstä erityisesti vapaaehtoisvoimin toimivissa seuroissa.

Talousarvioaloite TAA 54/2024 vp

Kesätyöavustus auttoi seuroja muun muassa käynnistämään kokonaan uutta toimintaa, tarjoamaan nykyisille harrastajille lisäharjoituksia, kehittämään toiminnan laatua sekä monipuolistamaan seuran toimintaa. Yhtenä laatua lisäävänä tekijänä koettiin erityisesti ryhmäkokojen pienentäminen, kun käytössä oli lisäohjaajaresurssia. Toisaalta seuroissa oli mahdollisuuksia ottaa mukaan lisäharrastajia. Lisäksi muutamassa seurassa tarjottiin toimintaa erityisesti maahanmuuttajataustaisille tai erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille. Ilman avustusta monen seuran kesätoiminta olisi ollut merkittävästi pienempää, jolloin myös lasten ja nuorten liikkuminen olisi ollut vähäisempää.

Kesätyöntekijän koettiin helpottaneen seuran vapaaehtoisten työpanosta muun muassa toimimalla lisäapuna toiminnassa tai toiminnan organisoinnissa. Jotkut seurat kuvasivat saaneensa alueella lisää näkyvyyttä ja tunnettavuutta sekä kesätyöntekijän tuoneen seuran toimintaan uusia ideoita ja innostusta. Lisäksi seuroissa oli mahdollisuus kokeilla uusia toimintamuotoja matalalla kynnyksellä.

Avustuksen myötä monessa seurassa toteutettiin matalan kynnyksen harrastustoimintaa lapsille ja nuorille. Näitä olivat muun muassa monilajikerhot, lajikokeilukerhot, harrastusryhmät sekä yhteistyö oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien kanssa. Lisäksi seurat pystyivät tarjoamaan toimintaa edullisesti tai täysin maksutta. Kunnan kanssa lisääntynyt yhteistyö koettiin myös hyödylliseksi. Esimerkiksi yksi seura oli saanut kunnalta lainavälineitä toimintaan, toisessa seurassa oli järjestetty lasten liikuntakerhoa ja samaan aikaan kunta järjesti lasten vanhemmille kesäjumppaa.

Kesätyöavustuksen avulla liikutettiin paljon lapsia, nuoria ja aikuisia seurojen toiminnassa. Esimerkiksi Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n alueella (Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa) toimintaan osallistui seurojen raportoiman mukaan yhteensä 7 287 lasta ja nuorta sekä 1 200 aikuista liikkujaa. Lisäksi 642 vapaaehtoista oli mukana toiminnassa, jossa työskenteli kesätyöavustuksella palkattu nuori. Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n alueella liikutettiin hankkeen aikana 3 484 ihmistä, ja Keski-Suomen Liikunta ry:n alueella 12 381 lasta ja nuorta.

Seurat saivat osallistujilta ja vapaaehtoistoimijoilta sekä lasten vanhemmilta paljon positiivista palautetta kesätyöavustuksella palkattujen nuorten toiminnasta. Lisäksi seuroissa oltiin tyytyväisiä siitä, että heidän oli mahdollista tarjota nuorille työkokemusta ja taloudellista tukea palkan muodossa. Erityisesti alaikäisten nuorten on usein haastavaa saada kesätöitä, joten seuroilla oli mahdollisuus palkata heitä kesätyöavustuksen tuella. Monelle nuorelle kyseessä oli ensimmäinen kesätyö.

Seurojen palautteen perustella nuoret saivat ohjaustehtävissä kokemusta lasten ja nuorten ohjaamisesta ja harjoitusten suunnittelusta. Monelle nuorelle kesätyö oli ensimmäinen työkokemus, joten he saivat kokemuksen työelämässä olemisesta sekä tiimissä toimimisesta. Kesätyöllistetyt nuoret oppivat muun muassa työelämätaitoja, lasten ja nuorten liikuntaharrastustoimintojen suunnitteluun, järjestelyihin ja markkinointiin liittyviä taitoja, liikunnan ohjaustaitoja, ryhmän käsittelyyn ja liikunnan ohjaamiseen liittyviä taitoja sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Jotkut nuoret saivat tukea myös tulevaan uravalintaansa (liikunta-alan opinnot). Lisäksi jotkut nuoret saivat kokemusta esimiestaidoista toimiessaan toiminnan vastuuhjaajana tai muuten toiminnan vastuuhenkilönä.

Talousarvioaloite TAA 54/2024 vp

Nuoret saivat seuroissa työskennellessään myös mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa seuran toimintaan. Uusea seura kertoi, että kesätyöavustuksen avulla palkattu nuori jatkaa myöhemminkin seuran ohjaajana. Seuroissa koettiin hyvänä palkata nuori koko kesän ajaksi osa-aikaisesti. Samoin esimerkiksi kilpaurheilevan nuoren näkökulmasta osa-aikainen työskentely onnistui parhaiten sovitaa mukaan omiin harjoitus- ja kilpailuaikatauluihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 2 400 000 euroa momentille 29.90.50 nuorten kesätoiminnan ja kesätyömahdollisuuksien lisäämiseksi liikunnan aluejärjestöille ja urheiluseuroille.

Helsingissä 4.10.2024

Hanna Kosonen kesk

Vesa Kallio kesk

Olga Oinas-Panuma kesk

Antti Kurvinen kesk

Tiina Elo vihr

Anna-Kristiina Mikkonen sd